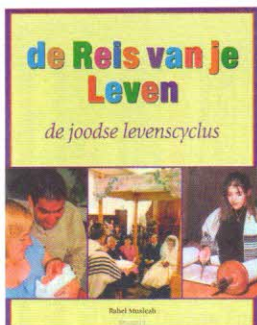

DE REIS VAN JE LEVEN

'De naam van een mens is veel meer dan een naamkaartje aan een tas of koffer. De naam hoort bij een persoon. En jouw naam hoort bij een speciale persoon die anders is dan alle andere mensen en dat ben jij!!'

Zo begint het boek 'De Reis van je Leven' van Rahel Musleah, over de Joodse levenscyclus. De reis van je leven is een tocht vol avonturen en bijzondere gebeurtenissen, schrijft zij. Voor die

tocht hebben je ouders 'je naam met zorg gekozen. Jouw naam zegt iets over de verwachtingen en dromen die zij over jou hebben.' 'De Reis van je Leven' voert de jeugdige lezer langs de vele ceremonies en rituelen waarmee de Joodse gemeenschap de belangrijkste gebeurtenissen in haar Joodse leven viert. Vanaf het moment waarop de baby in het verbond met God wordt opgenomen (*brit mila* voor de jongen, *zewed habat* voor het meisje), via de tradities

rondom de *Bar/Bat Mitswa* (jongen/meisje dat volwassen wordt voor de religieuze wet, op respectievelijk 13- en 12-jarige leeftijd) en de *choepa* (het huwelijk), tot aan het overlijden en de rouwrituelen. Om een voorbeeld te noemen. 'Wij krijgen allemaal een naam als wij worden geboren. Maar als je joods bent, dan is het krijgen van een naam méér dan het invullen van je geboortebewijs. Die gebeurtenis wordt gevierd met een plechtigheid die jou verbindt met het hele joodse volk, waar ook ter wereld en met onze geschiedenis ... Iedere mijlpaal die je op jouw 'reis van je leven' bereikt, kun je op een joodse manier vieren.'

Verhalen uit Tora en Tenach lichten de waarden van de rituelen toe, samen met interactieve opdrachten en hedendaagse foto's van de Joodse levenscyclus. Het boek sluit af met een *beracha*, een Joodse zegenspreuk. Het is bedoeld voor kinderen vanaf acht jaar.

BEATRICE L. JONGKIND

Rahel Musleah: 'De Reis van je Leven'. 88 blz. ISBN 90 76935 12 2, Prijs: € 9,50.

GEWOON ANDERS

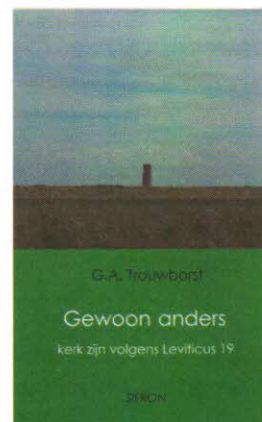
Een sympathiek boekje, waarbij de vlag niet helemaal de lading dekt. De ondertitel 'Kerk zijn volgens Leviticus 19' suggereert een bestudering van het hele hoofdstuk, terwijl de auteur, predikant van de hervormde gemeente Nieuwleusen, de helft bespreekt (Leviticus 19:1-18). Hij noemt dit gedeelte de centrale gebodstekst, die in veel kerken regelmatig klinkt op de zondagmorgen. Als hij hiermee een alternatieve tekst voor de lezing van de Tien Geboden bedoelt, ontbreekt het zevende gebod 'Gij zult niet echtbreken'. Het boekje bestaat uit acht hoofdstukjes waarin steeds een of meer verzen van de passage uit Leviticus aan de orde komen. Trouwborst speelt de tekstblokjes, met naast zich Joodse commentaren uit de orthodoxe hoek (S.R. Hirsch, E. Munk, N. Sherman/M. Zlotowitz). Elk hoofdstuk heeft gespreksvragen, waardoor het boekje geschikt is voor een bijbelkring die de kern van het gemeente-zijn wil bespreken.

Trouwborst heeft, in navolging van Sherman – uitgever van de ArtScroll/Mesorah Publications – een vlotte pen, waardoor 'Gewoon anders' een toegankelijk boekje is dat mensen naar de ongekende schatten van de Tora kan trekken.

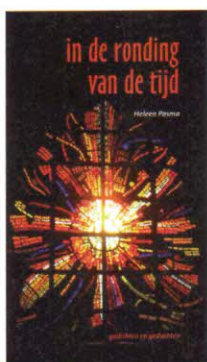
KEES SCHAKEL

G.A. Trouwborst, 'Gewoon anders – kerk zijn volgens Leviticus 19'. Sifron 2013, 74 blz. ISBN 978 90 820847 1 9.

Prijs: € 19,95; ook als e-boek verkrijgbaar: € 4,99.

IN DE RONDING VAN DE TIJD

Van Heleen Pasma verscheen drie jaar geleden een bundeltje korte verhalen, 'Een klankkast vol verhalen' uit de Joodse traditie. Het ging om poëtische vertellingen over bijbelse gestalten. Kort geleden verscheen een nieuwe bundel 'gedichten en gedachten', die zowel het kerkelijk jaar volgen als de levenscyclus van geboorte tot dood.

Valt in deze bundel de hand te ontdekken van een 'vrijwilliger in kerk en synagoge', zoals de auteur op de achterflap wordt aangeduid? Voor wie Heleen Pasma kent is dat geen vraag. Zij is lid van de Werkgroep Kerk en Israël Zeeland, gastvoorganger in de Protestantse Kerk, vrijwilliger/rondleider in de synagoge van Middelburg en docente aan de Cursus Theologische Vorming in Goes.

Maar wie de bundel in de hand neemt zonder haar te kennen, zal verrast zijn door de vrijpostige wijze van geloven: 'als het nu eens waar is, dat er echt niets is, wat dan nog? Dan nog zal ik ...'. Ook spreekt de auteur uitdagend over Nieuwjaar als over Rosj haSjana, over 'Pinksteren op de Sinai' en over die plek op aarde waar het 'Onopgeefbaar verbonden' je aangrijpt alsof het je eigen familie is, Yad Vashem.

En als vanzelfsprekend eindigen de zeven stappen 'Op weg naar het paasfeest' met de woorden 'Sterk als de dood is de liefde' (Hooglied 8:6).

Een prima boekje voor opmerkelijke openingen bij eenvoudige vieringen en/of (kerkenraads)vergaderingen.

REINIER GOSKER

Heleen Pasma, 'In de ronding van de tijd. Gedichten en gedachten'.

Narratio, Gorinchem 2014, 138 blz. ISBN 978 90 5263 898 0. Prijs: € 12,50.